

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poštno ček. račun: šte. 9-12410

Cena: Posamezna šte. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 17

Gorica - 24. aprila 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Hočemo, da žive tudi naši bratje

Nagovor svetega očeta Pija XII. na velikonočni ponedeljek

Rimljani! Velikonočni gostje večnega mesta! Ljubljeni sinovi in hčere vsega sveta!

Ponovno je radostno in zmagoslavno zadonelo preko zemlje velikonočno angelovo oznanilo, ki vabi duše k svetemu veselju: *Surrexit! Jezus je vstal! Aleluja!*

Verni kristjani, imate zadosti vzroka, da se radujete ob praznovanju svetlega dneva Vstajenja: na ta dan se je Kristus povrnil v življenje; na ta dan je njegovo božje poslanstvo znova zablestelo v potrjevanem sijaju, potem ko se je v očeh preplašenih v uri trpljenja zdelo, da se je zatemnilo. On ostane večni gospodar nad smrtjo, večni lastnik življenja. Včeraj, danes, stoletja je Kristus, kakor na prvo Veliko noč, živ in zmagovit.

Toda Kristusovo nerazrušljivo življenje se razodeva na njegovem skrivnostnem Telesu. Zato vam kliče: *Živite, živite, ljubljene sinovi.* Že tako imate toliko skrbi, da zagotovite zdrževanje vašega materialnega življenja; delate ali iščete dela, da bi ne manjkalo kruha in primernega bivanja vašim dragim; pravična in dolžna skrb! Toda — dostavljamo z besedami samega Jezusa, božjega Učenika junaštva: *»Kaj pomena človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Ali kaj bo dal človek v zameno za svojo dušo?«* (Mt 16,26). Tako duša ne more živeti brez dihanja, ne more živeti brez uživanja hrane; dihanje duše pa je molitev, njena hrana pa je Euharistija.

Pri vsem tem ne bi zadostovalo, če bi vi sami bili odločeni, da živite vedno bolj močno, če pa ostane nečutni do drugih, ki umirajo okoli vas. Zato bi mi radi, da bi se s tega trga, iz tisočev in tisočev src dvignil kot en sam slovesen klic: *»Hočemo, da žive tudi naši bratje!«*

Mrtve proslavljajo — žive sežigajo

Taktika vseh diktatorjev je bila vedno ta, da so se klanjali mrtvim nasprotnikom, ko jim niso mogli več škodovati. Tako n. pr. kažejo te dni v Gorici film »Puščavski lisjaki«, ki nam predstavlja življenje in vojaške podvige pok. maršala Rommela. Znan je, da je Rommel dal umoriti Hitler sam, ker je sumil, da mu postaja general nezvest. Vendar je dal Hitler položiti na Rommelovo krsto v svojem imenu vence in je baš ta prizor najbolj dramatičen v vsem filmu: krvnik in morilec Hitler polaga vence na krsto umorjenega maršala Rommela.

To mi je prišlo v spomin, ko sem v nedeljskem »Pr. dnevniku« brał članek, v katerem ta list precej dostojno piše o pok. tržaškem škofu Juraju Dobrili. Proslavlja ga zaradi njegovih nedvomnih narodnih in dušnopastirskih zaslug. Vse to je prav, toda isti list prav v teh obeh zelo grobo napada Vatikan in katol. Cerkev v podlistku: »Vatikan«ka politika do Jugoslovancev pod Italijo; še več v isti številki piše zopet namerno in ostentativno besede olog: z malo začasnico in to celo v samem članku o Dobrili: potem ne smemo pozabiti, da je »Pr. dnevnik« v službi ljudi, ki so naročili napad na ljubljanskega škofa Vovka, ljudi, ki so pretekli mesec obsodili pet slovenskih duhovnikov na težke zaporne kazni itd.

Da, mrtve nasprotnike diktatorji proslavljajo, posebno če so že 70 let mrtvi kot škof Dobrila, žive pa napadajo, obsojajo, požigajo, zapirajo, če se nečje udati njih nasilju. Tako sodi »Pr. dnevnik« in upa, da bo s tem ulovil kake nove kaline, ki presojajo ljudi le s srcem in ne tudi z glavno.

kjer koli srečamo smrt, hočemo prinesiti življenje! »Radi bi, da bi se dvignile neskončne vrste apostolov, podobne onim, kakršne je Cerkev poznala ob svojih začetkih. Naj duhovniki govore s prižnic, na cestah in trgih, kjer koli je samo ena duša, ki jo je treba rešiti; ob strani duhovnikov pa naj govore laiki, ki so doumeli prodreti z besedo in ljubeznijo v duše in srca. Da, prodrite, nosilci življenja, v vsak kraj, v tovarne, v delavnice, na polja, vsepovsod, kamor ima pravico stopiti Kristus. Darujte se, spoznajte se med seboj, na raznih središčih dela, v istih hišah, vsi najtesneje zedinjeni v eni sami misli in eni sami želji. Potem pa odprite svoje roke, velikaši, in sprejmite, kateri prihajajo k vam v tem vzdušju teme in brezupnosti, željni ene same besede, ki prinaša pomoč in razjasnjenje.

Proti obrtnikom greha se postavite nasproti vi, graditelji hiše božje! Na tak način se bo zmagala vere, kreposti in ljubezni, ki jo želimo v najširšem in dovršenem pomenu besede, povečala v vaše krščansko veselje, bo zveličavno razširila svoje sadove tudi v svetu, ki Kristusa ne pozna ali nanj pozablja, ter bo postavila in zagotovila oni mir, za katerega ne prestopno dvigamo naše prošnje.«

*

Ko se pripravljamo, da z dehtim dnevom postavimo začetek pri praznovanju evharističnih slovesnosti v spomin dvestoletnice ustanovitve goriške nadškofije, bi res ne mogli izbrati lepših besedi kot so zgorajšnje besede sv. očeta. *»Hočemo živeti sami in hočemo, da žive tudi naši bratje!«* Hočemo živeti kristjana vredno življenje, katerega vir je ravno presv. Euharistija, in hočemo, da se ta vir odpre tudi vsem našim bratom in sestram. To naj bo naše geslo na evharističnem kongresu.

Boj za usodo Trsta

V preteklem tednu se je zanimanje za usodo STO-ja med Slovenci in Jugoslovani še stopnjevalo. V Bazovici, ki je postala narodno svetišče Slovencev, odkar je bil v njej postavljen večni spomenik štirim slovenskim žrtvam fašizma: Bidovcu, Milošu, Valenčiču in Marušiču, se je vršil na velikonočni ponedeljek mogočni tabor tržaških Slovencev. Nastop Slovencev je bil na višini dostojnosti, celotno zborovanje se je vršilo brez vsakega, tudi najmanjšega incidenta. Tahor Slovencev v Bazovici ima svoj velik zgodovinski značaj in pomen še zlasti zaradi tega, ker so ga organizirale vse štiri slovenske politične stranke: Krščanska socialna zveza, Slovenska demokratska zveza, Skupina neodvisnih Slovencev in Osvobodilna fronta. Enotnost Slovencev se je pokazala v vsej svoji moči. Enotnosti Slovencev v skupnih narodnih zadevah se mora razveseliti vsak zaveden Slovenec. Govori zastopnikov vseh štirih strank, dr. ja Besednjaka, dr. ja Tončiča, dr. ja B. Agneletta in dr. ja Dekleve, so bili stvarni in z dokazi podprti. Ti govori so zopet enkrat odkrili naše gorje in trpljenje ter ogromno kulturno-gospodarsko škodo, ki nam jo povzročil italijanski nacionalizem v preteklosti in ki nam jo povzroča v sedanjosti. Zlasti je bilo treba poudariti pred vso politično javnostjo, da neče tudi danes vladajoča italijanska krščanska demokracija popraviti

krivic in ogromne gospodarske škode, ki nam jo je povzročil zlasti italijanski fašizem za časa svojega vladanja. Raznarodovalna politika fašizma se tudi danes nadaljuje in sicer povsod, na Tržaškem, na Goriškem in v Sloveniji Benečiji. Kar nas katoliške Slovence na Goriškem najbolj boli in žali je dejstvo, da podpirajo in vodijo raznarodovalno politiko proti Slovincem tudi razni tako zvaní »katoliki«. Oni nosijo zato zanj prvo in glavno odgovornost.

Tabor v Bazovici je dobil svoj zgodovinski pomen tudi zaradi tega, ker je iz slovenskih vrst izločil Vidalijevo italijansko komunistično stranko. Italijanska komunistična stranka od danes naprej ni več mednarodna delavska stranka, marveč le italijanska iredentistična stranka. Tudi to je ena izmed razveseljivih posledic, ki so jo obrodili tržaški dogodki.

Slovenski bazoviški tabor je poslal Varnostnemu svetu Združenih narodov v Lake Successu tudi spomenico z naslednjo zahtevo: *»Opozarjamo Varnostni svet Organizacije združenih narodov na njegovo dolžnost, štiti celovitost in neodvisnost STO-ja in s tem veljavnost mednarodnih pogodb. Zato mora Varnostni svet poskrbeti, da se čimprej izvedejo vse določbe mirovne pogodbe z Italijo, zlasti in takoj tiste, ki zadevajo enakopravnost slovenskega naroda na tem področju.«*

Slov. delegacija v Londonu

Že pred Veliko nočjo je odpotovalo v London zastopstvo slovenskih političnih strank in zastopstvo Italijanov, ki se borijo za neodvisnost STO-ja. Londonsko delegacijo STO-ja tvorijo: dr. Agneletto, Branko Babič, Bruno Cerne, Bartolo Petronio in advokat dr. Stocca. Imenovano zastopstvo je izvršilo v Londonu pomembno delo. Skupno in posamezno so delegati imeli več sestankov z vplivnimi laburističnimi in konservativnimi politikmi ter časnikarji. Zastopnik angleškega zunanjega ministrstva je delegacijo slovenskih in italijanskih neodvisnikov pozval, naj predloži pismeno spomenico o tržaškem vprašanju. To željo angleškega zunanjega ministrstva je delegacija radevolje izpolnila. Delegacija je 16. aprila priredila tudi veliko časnikarsko konferenco, ki so se je udeležili za-

stopniki vseh velikih svetovnih listov. Na časnikarski konferenci je vsak delegat podal svoje posebno poročilo tako, da je bil zelo zapleteni tržaški problem vsestransko osvetljen. Prostor nam ne dovoljuje, da bi se bavili podrobno s temi važnimi poročili. Poudariti pa moramo, da je bila slika tržaškega koelživnega mednarodnega političnega problema vsestransko izčrpno podana in da je iz vseh poročil prepričevalno izhajalo, da je končno edina mogoča rešitev tega problema samostojnost in neodvisnost STO-ja. Delegat dr. Agneletto je z žarko lučjo razsvetlil veliko tragiko, ki jo je italijanska in ne le fašistična politika povzročila Slovincem in Hrvatov v Italiji po prvi svetovni vojni do druge svetovne vojne. Dr. Agneletto je s številkami in zakoni podprl vsa svoja izvajanja in iz teh

dokazov izhaja, da je raznarodovalna politika proti Slovincem in Hrvatom delo vseh italijanskih vlad in ne le fašistov. Učinek 25letnega italijanskega vladanja nad Trstom in Julijsko krajino je bil nalsednji: deset smrtnih obsodb; ogromno število konfiniranih in kazenskih obsodb izrečenih pred različnimi sodišči in zlasti pred Posebnim sodiščem, popolno gospodarsko uničenje, zlasti obeh Zadrudnih zvez v Gorici in Trstu z nad 600 zadrugami; uničenje vsega narodnega šolstva; nasilna izselitev nad 100.000 Slovencev in Hrvatov; poitalijančenje primkov; uničenje narodnega jezika celo v cerkvenem življenju itd. Tako je mednarodni svet lahko spoznal vso žalostno preteklost in sedanjost mučeniške narodne manjšine, ki je v drugi svetovni vojni žrtvovala 42.000 življenj, da bi si pridobila svojo narodno svobodo. Angleži in Amerikanci sodijo danes o problemu STO-ja ter o odnosu Slo-

vencev do Italije gotovo drugače kot pred londonsko konferenco, kar izhaja najbolj iz pisanja italijanskih listov v zadnjih dneh; pred konferenco in prve dni so se razburjali nad trmo in neuvidevnostjo Angležev, po Veliki noči pa se jezijo predvsem nad Amerikanci, češ da so se utrmili v svoje stališče, ki ne opravičuje prevelikega optimizma glede končnega izida konferenec. Čim dalje bo trajala konferenca, tem bolj pravilno bo informirana javnost o vsem resničnem ozadju in namenih italijanske politike. Da so se zli nameni te politike razkrinkali, to je tudi zasluga slovenske delegacije v Londonu. Uspeh te delegacije se vidi tudi v tem, da je njen nastop prisilil tržaškega župana Bartolija in italijanske iredentistične stranke, da so morale tudi one poslati svojo spomenico v London, ki pa ne more iznesti nič novega, česar niso italijanski delegati že povedali.

Protestni shodi v Jugoslaviji

Celotna zunanja politika Jugoslavije je že več tednov posvečena v prvi vrsti tržaškemu problemu. Dan za dnem se vrši po velikih in manjših mestih zborovanje za zborovanjem. V preteklem tednu so se vršila posebno veličastna zborovanja v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. V Beogradu se je na zadnjem zborovanju zbralo nad 300.000 ljudi, v Zagrebu nad 200.000 in v Ljubljani na veličastnem Kongresnem trgu nad 110.000 Slovencev. Na tem zborovanju je govoril tudi predsednik slovenske vlade Marinko, Geslo vseh zborovanj je enotno: Londonska

konferenca naj se ukine, izvede naj se mirovna pogodba, ki predvideva neodvisnost in samostojnost STO-ja, Jugoslavija ne bo priznala nobenega sklepa, pri katerem ni sodelovala. Londonska konferenca se sicer nadaljuje in bo bržkone končana v par dneh, a motil bi se, kdor bi tolmačil neprisotnost Jugoslavije na tej konferenci kot neuspeh; Jugoslavija učinkuje na sklepe konferenec zaradi svoje odsotnosti morda mnogo bolj, kot če bi bila prisotna. To nam more potrditi tudi naslednja vest.

Randolph Churchill v Beogradu

Od 19. aprila dalje se mudi v Beogradu Randolph Churchill, sin ministrskega predsednika Anglije. Randolph je dopisnik vplivnega angleškega lista »Daily Telegraph«. Jugoslovani pa poznajo v njem predvsem sina današnjega predsednika angleške vlade ter vojaškega tovariša Tita za časa osvobodilnih borb v Bosni. Randolph je odpotoval v Beograd preko Trsta, Istre in Dalmacije. Randolph očee se danes živo peča nele s problemom Trsta, marveč s problemi Balkana, tako pravijo razni listi. Mnogi tudi domnevajo, da nosi s seboj nek predlog svojega očeta za rešitev tržaškega vprašanja. To so samo ugibanja, gotovo pa je, da se bo sestal s Titom. Takoj ob svojem prihodu je Randolph podal jugoslovanskemu listu »Politika« važno izjavo, v kateri je med drugim zlasti poudaril: *»da angleška vlada v nobenem slu-*

čaju ne misli rešiti tržaškega vprašanja za hrptom prijateljev Jugoslavije« ter »da je po njegovem mnenju najboljša rešitev tega vprašanja neposreden sporazum med Italijo in Jugoslavijo.« Odločno je tudi zavrnil »vest italijanskih virov, da bo general Winterton kmalu odstavljen.« Randolph je tudi izjavil, da je dobil v Trstu vtis, »da bodo neodvisni pri prihodnjih volitvah dobili veliko število glasov. Trst mora postati luka Srednje Evrope; če do sedaj še ni postal, je krivda Rusov,« tako je zaključil Randolph Churchill svojo izjavo.

Nova maša v Rimu

V soboto 12. t. m. je bil v Rimu v cerkvi sv. Antona Puščavnika pri zavodu »Rusikume« posvečen za duhovnika po vzhodnem bizantinskem obredu vipavski rojak Jože Podgornik (jezuit). Doma je iz Vrtovin, kjer prebivajo njegovi dragi. Kot prvi sin bi bil moral ostati na domu, a Bog ga je izbral med svoje. Kot majhen deček je vse zapustil in sam odšel v šole. Čez nekaj let mu je sledil najmlajši brat Drago, ki je sedaj brat v istem redu. Po mnogih letih truda, so se na Veliko soboto izpolnile želje patru Jožetu, kajti Gospod ga je izbral med svoje mazilence. V ponedeljek ob 10. uri je v isti cerkvi pel svojo prvo sveto mašo po vzhodnem bizantinskem obredu v jeziku, ki sta ga govorila sv. Ciril in Metod. Veliko število Slovencev, ki bivajo v Rimu in okolici, se je zbralo in počastilo novomašnika, ki je daleč od svojih dragih Bogu daroval svojo prvo daritev. Ob tem svetem novomašniškem posvečenju se nam vsem vzradostijo srea, ker, dokler lahko darujemo Bogu duhovnike, vemo, da nas On ne bo zapustil in da bo čuval nad našim narodom.

Beg čez mejo

Vsako leto na pomlad in poletje se pomnoži število onih, ki se odločijo, da si poiščejo boljše srečo z begom iz Jugoslavije. Tako so v preteklih dnevih zbežali v Italijo razni Jugoslovani, moški in ženske. Največ hrupa pa je dvignil beg šestih oseb, ki so pristale z letalom na letališču v Gradcu, potem ko so s samokresom prisilile pilota, da je krenil s proge Ljubljana-Zagreb proti Gradcu. V Italiji sta ostala tudi znana jugoslovanska teniška igralca Hrvata Mitič in Branović. Pršla sta pred mesecem dni na mednarodno turnirsko tekmovanje po italijanski in francoski rivieri. Sedaj pa sta se v Rimu odločila, da ne gresta več domov, ter sta zaprosila za azil kot politična begunec.

Tudi to nam priča, da je, pod vsemi komunističnimi režimi življenje enako.

Druga povelikonočna nedelja

Iz svetega evangelija po Janezu
(10, 11-16).

Tisti čas je rekel Jezus farizejem: »Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za ovce. Najemnik pa in kdor ni pastir in ovce niso njegove, vidi volka priti in ovce popusti ter zbeži in volk ovce pograbi in razkropi. Najemnik pa zbeži, ker je najemnik in ga za ovce ni skrb. Jaz sem dobri pastir in poznam svoje in moje poznajo mene, kakor Oče pozna mene in jaz poznam Očeta; in svoje življenje dam za ovce. Se druge ovce imam, ki niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati: in poslušale bodo moj glas in bo en hlev in en pastir.«

NA DOBRI PAŠI

Morda si že videl Baragovo sliko Dobrega pastirja? Prav tako podaja današnji evangelij: »Jaz sem dobri pastir!« Jezus sebe imenuje tako, hoteč v podobi pokazati Cerkev kot čredo, en hlev, eno stajo. On, dobri pastir, je to čredo naučil hoditi pot, da bi ne strmoglavila v prepade, in to s svojim naukom; peljal je čredo na bogate pašnike zakramentov, kjer dobimo vsi večne hrane; zanje je dal tudi svoje življenje: nekaj edinstvenega na svetu!

Ta dobri pastir ni mogel ostati viden v svoji Cerкви, dasi je neviden stalno s svojo Cerkvijo, ki tvori z njim eno samo skrivnostno mistično telo in je glava temu telesu; zakramentalno pa je tudi pričujoč v sveti Euharistiji. Postavil pa je svoji Cerкви vidne poglavarje: rimskega papeža, da vodi vso Cerkev, škofe po raznih krajih zemlje, ki v zvezi s papežem vodijo in vladajo Cerkev. Poslušnost tem tudi v težkih in morda nam nerazumljivih potih k večnemu cilju je naša dolžnost, ki nas veže v vesti in smo jo dolžni do dobrega Pastirja, Kristusa. Njim, kakor Kristusu, mora veljati vsa naša ljubezen, vse naše spoštovanje, vsa naša pokorščina! Ni pravi kristjani, kdor hoče v cerkev, ne poslušajo pa pastirjevega glasu!

»Poznam moje in moje poznajo mene.« pravi ta božji pastir naših duš. Da, pozna nas, v dno naše duše vidi, vsako skrivno misel razbere; zato pa nas pozna tudi, kako smo slabi, kako omahljivi, kako nesposobni storiti brez Njega kaj dobrega. Vidi, kako hitro se damo podkupiti od grabežljivih volkov in jim odpremo stajo naše duše in v ogradu našega srca opravljajo ti volkovi-strasti svoje pogubonosno delo. Pa pozna tudi našo dobro voljo — o da bi je veliko bilo! — da hočemo vztrajati na Njegovi dobri paši zakramentov.

Gospod pozna svoje, ali pa njegovi poznajo njega? Koliko je kristjanov, ki ga ne poznajo, ga zanikajo, če ne z besedo, pa z življenjem! To je največji greh današnje sveta: nepoznanje Kristusa! Očitek Filipu velja tudi nam: »Toliko časa sem med vami, Filip, in me nisi spoznal?« (Jn 14,9). Kdo danes ne pozna največjih politikov, ki vodijo usodo sveta? Sram ga je laliko! Ni pa nas sram, da ne poznamo Onega, ki vodi resnično usodo vsega sveta in ta svet obranja in napolnjuje z dobrotami! V dno duše naj se vsak, ki te vrstice bere, vpraša: Poznam Kristusa?

Poznaš Dobrega pastirja, od katerega si že toliko milosti prejel? In ne da bi se zavedal, da je Dobri pastir reševal iz ostrega trnja tvojih strasti; ob strani ti je stal v bojih, vodil s teboj, ali boljše, namesto tebe vso strategijo bojev. Neštetokrat te je zadel na rame, privlel k sebi prav tedaj, ko si se obrnil k Njemu, morda letos po dolgih letih spet v velikonočni spovedi. Če pa se nisi obrnil k Njemu v dobri velikonočni spovedi, ne čakaj predolgo, še je čas — Dobri pastir te čaka v svoji ljubezniji!

Če resnično poznaš Gospoda Kristusa, potem mu za Njegovo ljubezen hvaležnost s svojim življenjem pokaži! Če pa ga ne poznaš, pa vedi, da si strogo v vesti obvezan spoznati ga. Ljubiti ga, na dobro pašo Dobrega pastirja stopiti s srcem, hrepenečim po čisti resnici!

Dobri pastir ni najemnik! Skrbi tudi za one, ki niso žal veče ovce

Dekleta!

Ne zamudite prilike in pridite vse v nedeljo 27. aprila k vašemu shodu pri lurški votlini v Gorici (tik malega semenišča). Shod se bo vršil ob vsakem vremenu, ker je poskrbljeno tudi za primer slabega vremena.

Alešu Ušeničniku v spomin

Pokojni Aleš Ušeničnik je zagledal luč sveta v Poljanah nad Škofjo loko dne 3. julija 1868. Dne 28. oktobra je bil v Rimu doktor in sicer je leta 1891 doktoriral iz filozofije, leta 1896 pa iz teologije. Leta 1908 je bil imenovan za papeževnega tajnega komornika. Ko je bila ustanovljena ljubljanska univerza leta 1919, je postal redni profesor filozofije na bogoslovni fakulteti in ostal do svoje upokojitve tik pred drugo svetovno vojno; še po upokojitvi pa je predaval sholastično filozofijo in pisal in delal vse do l. 1945. Za svoje zasluge kot državljan je bil v kraljevski Jugoslaviji odlikovan z redom sv. Save III. stopnje. Umrli je 30. 3. letos.

Če bi hoteli dostojno in kolikor toliko izčrpano popisati in naštetii vsaj najvažnejša njegova dela, cela številka »Kat glasa« bi bila premajhna. Sedaj, ko ga ni več, bomo šele spoznali, kaj smo katoliški Slovenci izgubili z njim. Naloga slovenskega zgodovinarja, zlasti pa še kulturnega zgodovinarja, bo, da bo pokojni Ušeničnik vključen v slovensko zgodovino (v dobo katoliške renesanse po prvem kat. shodu kot jo je sam imenoval) kot vodilni katoliški ideolog, filozof in sociolog.

Kdor ga je videl, ko se je sprehajal po ljubljanskih ulicah (vsak dan je namreč skupaj s svojim bratom dr. Francem Ušeničnikom, ki je bil redni profesor teologije na bogoslovni fakulteti, opravil svoj popoldanski sprehod, ko je dopoldne predaval in po sprehodu študiral in pisal), bi mu ne prisodil, da je tak učenjak. Kdor pa je čital njegove spise, kdor pa ga je poslušal, ta je strmel in ni vedel, kaj bi bolj občudoval, ali njegovo globoko učenost in vsestransko izobraženost, ali pa jasnost njegovega sloga, lahкотnost podajanja, lepoto in bogastvo izrazov in jezika. Najtežja filozofska vprašanja, najbolj abstraktna in najsuhoparnejša so v njegovih predavanjih postala lahko razumljiva, jasna, otipljiva in prav nič pusta. Kot član dijaške KA sem imel priliko, da sem ga večkrat poslušal, ko nam je govoril na mesečnih rekolekcijah, zborovanjih in tečajih. Kako je znal razčleniti smov, kako je bil razumljiv in logičen. Čeprav je predaval mirno, brez govorniškega zanosa, je prihajalo iz njegovega podajanja tako prepričanje in taka resnica in je bil tako konkreten s primeri in dokazi in tako vsestranski, da je dobil takoj stik s poslušalci in jih je vžgal in navdušil. In bilo je vseeno, ali nam je govoril o duhovnem in verskem življenju: o euharistiji, o molitvi, o čistosti, ali pa o socialnem vprašanju, o organizaciji, o kulturnih vprašanjih. V debati, ki je sledila, se nam je zdel živ leksikom, pa ne zastarel, pač pa vedno na tekočem. Vse je znal, na vse je odgovoril, pa naj je bilo tudi iz astronomije, naravoslovja, jezikoslovja ali celo gospodarstva in tehnike.

Ušeničnik si je pridobil tak sloves, da kvalitete njegovih spisov sploh ni bilo treba dokazovati: Ušeničnikovo ime samo je jamčilo zanjo. Spadal je med starejšo generacijo slovenskih teologov (kot n. pr. Krek, Lampe), ki so združevali s teologijo in bistrim mišljenjem tudi obširno svetno izobrazbo. Imel je tenek prisluh in bister vid za vse najrazličnejše pojave na področjih miselnega in kulturnega življenja. Njegovi spisi so tehtni in vekoviti, ker je kot filozof in teolog vsa vprašanja

Njegove črede, tudi za te da svoje življenje. Ima še druge ovce, ki niso iz tega hleva, pa jih zato ni manj ne ljubi, nanje misli in jih mora pripeljati v svojo čredo, da bo ves svet ena sama čredo, pod enim samim pastirjem. O, kako velik ideal! Bodimo mu vsi vneti pomočniki! Delajmo, da bo vse človeštvo sredi velike zmede in teme našlo skoraj pot na božjo pašo in bodo vsi poslušali »moj glas«. Ga poslušaj najprej ti sam? Glas Gospodov po sv. Očetu, po tvojem škofu, po duhovnikih?

»Dobri pastir! Daj, da vztrajamo na Tvoji dobri paši v vsej zvestobi! Daj, da bomo mi in vsi sledili njim, katere si nam postavil, da vodijo Tvojo čredo in so pastirji naših duš!«

motril v luči vere in katoliške filozofije; so bogati in zanimivi, ker je imel tako široko obzorje. O vsaki stvari je znal govoriti, vse ga je zanimalo: filozofija, teologija, sociologija, versko in apologetično področje, politika in politična filozofija, estetika in literatura, jezikoslovje, pisal je ocene in biografije slov. filozofov in kulturnih delavcev. Ušeničniku je bilo dano, da je bil mojster jasnega in lepega sloga, lepega in izbrušenega jezika; vsaka beseda je bila pretehtana in klena, vsak izraz točen in na pravem mestu. Latinščino in grščino je znal do dna, vsa dela Platona, Aristotela, Avguština in Tomaža Akvinskega je čital v izvorniku in citiral iz izvornikov, kar je dalo njegovi filozofiji temeljitost in verodostojnost.

Ušeničnik je bil učenec sholastične filozofske šole sv. Tomaža Akvinskega, pri katerem je občudoval njegovo spoštovanje do resnice, njegovo jasnost, razumnost, bistriino in njegovo veliko ponižnost. Te vrline je imel tudi pokojni Ušeničnik sam, povsod je pri Ušeničnikovih spisih v središču resnica, nikjer on sam. Včasih je bil celo preponičen, to se pravi preveč obziren, dobrohoten in prizanesljiv, zlasti v vprašanjih, ko je moral obravnati in analizirati sodobna zmotna gibanja (n. pr. mladinstvo in križarstvo), tako da se je zdelo, da je premalo odločen in da je skoraj trpela resnica sama.

V več kot petdesetih letih je Ušeničnik ogromno napisal in naredil in toliko vplival na katoliško skupnost, da stoji v prvih vrstah slovenskih velikih mož poeg Slomska, Lampeta, Kreka, Mahničca, Misije. Pisal je v Mahničev Rimski katolik, v Katoliški obzornik (ga je ustanovil), v Čas (glasilo Leonove družbe, ki ga je tudi on ustanovil), v Bogoslovni vestnik, v Voditeljca o bogoslovnih vedah; pošiljal pa je svoje razprave tudi v revije v tujini: v zbornik mednarodnega tomističnega kongresa v Rimu (1937), zbornik papeške akademije v Rimu (1939, 1940), publikacija katoliške univerze v Milanu (1937), založništvo Geysler v Regensburgu (1940). Nekatera večja njegova dela — knjige — so prevedena tudi v tuje jezike: Knjiga o življenju na češko (1922) in na hrvaško (1922), Uvod v krščansko sociologijo na hrvaško (1920) in ukrajinsko (1927), Socialno vprašanje na hrvaško (1934) in na nemško (1940), Govori o socialni okrožnici Pija XI. na hrvaško (1937). Poleg teh omenjenih knjig je napisal še naslednje: Uvod v filozofijo (čez 1000 strani, 1921-24), Antologija (1934), Dialektični materializem (1938); Knjiga načel (čez 500 strani, 1936-37); Sociologijo (čez 800 strani; 1910), Socialna ekonomija (1936), Okrožnica Pija XI. Quadragesimo anno (1940).

Večji del svojih spisov in razprav, raztresenih po raznih revijah, je Ušeničnik zbral in razvrstil in so pod njegovim uredništvom izšli v letih 1938 do 1940 (v VI. zvezkih, čez 1800 strani). Ocenjevalec jih je takole ocenil: »Tu so nakopičeni Krezovi zakladi znanja iz vseh področjih znanosti, tu dobiš odgovore na skoraj vsa važnejša vprašanja, ki so zanimala katoliške Slovence v zadnjih 50 letih. In kar je največ vredno: tu so zanesljivi odgovori, pretehtani v luči vere in katoliške filozofije. Kdor ho tukaj iskati sveta, ne bo taval v temi, marveč si bo bogatil duha in blazil srce. Zato ni mogoče zadosti pripo-

„Katoliški misijoni“

Skupna prva in druga številka prenovljenih »Katoliških misijonov«, ki tako stopajo v svoj 26. letnik, sta se pojavili med nami. Prenovljenih, pravimo; kajti ta mesečnik je zadnji dve leti izhajal kot posebna priloga nam že znanega verskega lista »Duhovno življenje«, ki ga izdaja slovenska protikomunistična skupnost v Buenos Airesu (Argentina). Imajo pa »Katoliški misijoni« že veliko tradicijo za seboj, saj je bil ta mesečnik ena najbolj bogatih in lepih katoliških revij pred zadnjo vojno v domovini. Težave, ki so nastopile po vojni, ko je veliko število zavednih Slovencev moralo zapustiti rodna tla in se podati v tujino, da si je tako ohranilo življenje pred rdečim nasiljem v domovini, niso prizanesle slovenskemu tisku. A kot si je slovenska skupnost v tujini začela graditi nov dom, se je tudi slovenski tisk začel spet postavljati na noge. Med prvimi prav gotovo mesečnik »Katoliški misijoni«.

Z letošnjim januarjem je začel izhajati povsem samostojno, kot je prej doma izhajal, le s to spremembo, da v drugačni, še prikupnejši zunanji obliki: v obliki male knjižice žepne velikosti, na 80 straneh. Tedaj zelo priročno, da bo mogel še koristneje služiti slovenski verski in narodni, še prav posebej pa naši misijonski zavesti. List ima predvsem namen seznanjati naše rojake v svobodnem svetu z veliko, eno največjih nalog katoliške Cerkev: z delovanjem katoliškega misijonstva, ki ni nič drugega kot razširjanje božjega kraljestva Kristusovega povsod, kjer ga še ni. Posebno pozornost pa bo seveda posvečal, kot je to vedno delal, delovanju in potrebam naših slovenskih misijonarjev in misijonark in njih prizadevanjem pri tej veliki nalogi vesoljne Cerkev. Da je temu tako, je razvidno že iz vsebine dosedanje prve in druge številke, ki prinašata nebroj lepih in

zanimivih sestavkov, poročil in pism naših misijonarjev; celo vrsto nadvse zanimivih in poučnih člankov o najvažnejših cerkvenih in katoliških vprašanjih v misijonskih pokrajinah po vseh deželah, kjer sveta Cerkev še preganja temo nevere in prinaša Kristusa tistim, ki tavajo v zmoti poganstva. Veliko slik in fotografij, ki napravijo branje še bolj prikupno in še bolj razumljivo, krasi ta prenovljeni mesečnik. Roman o življenju velikega misijonarja Kitajske, p. Riceja, ki bo izhajal v vseh številkah, je posebna privlačnost, tako da bralec, ki ga je začel brati, komaj čaka nove številke. Posebno pozornost posvečajo letos »Katoliški misijoni« eni največjih slovenskih želja: beatifikaciji svetniškega škofa, rojaka Ireneja Friderika Barage, ki želimo, da bi ga sveta Cerkev čimprej razglasila za blaženega in svetnika. Vse to in še mnogo drugega, zanimivega, poučnega, vzpodbudnega in lepega prinašajo »Katoliški misijoni«.

Zdi se nam, da je dolžnost vseh naših rojakov po svetu, da ta mesečnik naroče, če le zmorejo. Saj bodo tako tudi oni veliko prispevali za splošno razširjanje božjega kraljestva na zemlji, še prav posebej pa bodo pomagali našim misijonarjem in misijonarkam v daljnih deželah: ti bodo namreč, če bodo vedeli, da je veliko Slovencev, ki hero njih poročila in pisma v »Katoliških misijonih«, začutili veliko in močno oporo, ki jim jo v duhu dajejo rojaki. Tako jim bo delo lažje in še z večjo ljubeznijo bodo oznanjali evangelij poganom in nevernim. Mesečnik »Katoliški misijoni« bo tako tudi v teh težkih časih, kot je že prej bil, najlepša duhovna vez med nami in med našimi sinovi in hčerkami, ki so pustili vse in šli med neznanje in tuje narode, da bi oteli duše za Kristusa.

KAKO BOMO VOLILI TRŽAŠKI SLOVENC V OKOLIŠKIH OBČINAH?

Pretekli petek so izdale slovenske politične organizacije v Trstu posebno navodilo za volitve v okoliških občinah. V tem navodilu ugotavljajo, da je »v resnem trenutku, ko je potrebna strnitev vseh naših sil za uresničenje Svobodnega tržskega ozemlja in za doseg vseh naših narodnih in človeških pravic, nujen skupen nastop vseh Slovencev našega področja ne glede na njihovo politično pripadnost.« — Zato te politične skupine ne bodo postavljale pri prihodnjih volitvah v občinah Devin, Nabrežina, Dolina, Repentabor in Zgonik strankarskih list. V smislu tega sklepa pozivajo te stranke, da se prebivalstvo teh občin zedini za take liste, ki odgovarjajo krajevnim potrebam in razmeram in v katerih naj pride do izraza splošna narodna sloga. Pri izbiri kandidatov naj vodi prebivalstvo teh občin predvsem skrb, da bodo to res zavedni Slovenci, odločni ter pošteni predstavniki in brani telji interesov našega ljudstva. Pri delu za uresničenje tega smotra obljublajo te stranke zlasti tehnično pomoč.

Treba pa je dodati nekaj pojasnil. Italijanski volilni zakon je postavil volivce v podeželskih občinah v čisto nov položaj. Po tem zakonu dobi večinska lista štiri petine sedežev v občinskem svetu. Tako grozi nevarnost, da bodo zasedli županske stolčke skoro sami kominformisti, ki so idejno brezumni komunisti in glede končne usode STO-ja tako konfuzni in nejasni. Narodna zavest jim je postranska stvar. Zato je med zavednimi Slovenci prodr načrt o nestranskih listi, na kateri ne sme biti izrazitih strankarskih pripadnikov, zlasti ne komunističnih partijcev.

Naš zadnji članek, v katerem smo objavili ta sklep slovenski javnosti, je morda proti naši volji zbežal na-

ročiti teh spisov zlasti naši inteligenca. Brez pretiravanja lahko izgotovimo, da če bi bil pokojni dr. Aleš Ušeničnik član kakega večjega naroda, oziroma če bi bila njegova dela prevedena na kak večji svetovni jezik, bi imel on svetovni sloves, kajti najbrže je v svetu le malo tako temeljitih del in le malo tako globoko in vsestransko učenih katoliških filozofov in sociologov kot je bil pokojni dr. Aleš Ušeničnik.

K M

Bogu zahvala

La Croix poroča iz Pariza, da se je pred nekaj dnevi vršila ganljiva verska slovesnost na najvišji betonski stavbi na svetu, Torre Perret, ki ima 30 nadstropij in je visoka 102 metra. Z gradnjo so pričeli pred dvema letoma v Amiensu. V petem nadstropju tega nebotačnika se je na željo delavstva darovala zahvalna sveta maša. Z njo so se pogumni delavci hoteli zahvaliti Bogu, ki jim je pomagal pri tem nevarnem delu in omogočil, da se ves čas gradnje ni zgodila niti najmanjša nesreča. Sveto mašo je daroval msgr. Faury.

OB DESETLETNICI V spomin koroškimi Slovincem

Letos 14. in 15. aprila je poteklo 10 let, odkar so nacisti nasilno izselili prvo skupino koroških Slovincem. Ob tej priložnosti je naš tednik - Kronika prinesel članek, ki ga v glavnem ponatiskujemo v spomin tudi na one težke čase, ko so slično postopali na Primorskem.

»Ko se koroški slovenski izseljenci danes, na deseto obletnico 14. in 15. aprila 1942, spominjamo nazaj na tisti temni dan, ko so nas s silo iztrgali z naših domov, ter nas pogladi v mrzlo tujino, se nam nehote pred očmi vsi tisti grozni dogodki, ki so zajeli ves naš, po Slovincem naseljeni del Koroške. Z grozo se oziramo nazaj, kajti danes se bolj kot na dan izselitve same vemo, kaj se je z nami Slovinci nameravalo in kakšna usoda nas je še čakala, da ni prišel dan, ko se je zrušila oblast tistih, ki nas niso hoteli videti kot enakovredne sodeželane poleg sebe na naši domači koroški zemlji.

Kdor ni sam občutil na lastnem telesu vse groze in bolesti tistega dne, si nikakor ne more predstavljati, kaj so naše številne slovenske družine občutile, ko je prišlo povelje: »Proč z vaših domov; hiša, ki ste jo dosedaj šteli za svojo, ni več vaša, ampak ta hiša je postala last nekoga drugega in vi tudi nimate pravice, da si vzamete od svoje lastnine kar koli s seboj!«

Postali smo z eno besedo namah brezdomci; vzeta nam je bila svoboda, ki je vendar prva in najosnovnejša pravica vsakega člana človeške družbe.

Ako se pa danes, po 10 letih tega groznega dne vprašamo: »Pa zakaj je vendar vsega tega bilo treba, kdaj je vendar krivce vsega tega, groze polnega dejanja?« Odgovor na to vprašanje je kratak in jasen: Narodna nestrpnost in šovinizem gotovih ljudi sta kriva vsemu temu! Priprave za ta grozni korak so se vršile že dolga desetletja. Sistematično so nas koroške Slovence hoteli raznaroditi. Izrinali so naš slovenski jezik iz uradov, sprožili oster boj proti malim ostankom slovenščine po šolah, nekaterim prenapetjem se je že sama raba slovenske govornice zdela kot izzivanje. Ker so pa bili vsi ukrepi za ponemčevanje prepočasni, se je zdelo oblastnikom tiste dobe potrebno, da sežejo po najradikalnejšem sredstvu za iztrebljenje slovenskega življa na Koroškem in tako je prišlo do prve izselitve 14. in 15. aprila 1942. Temu koraku pa bi sledilo še nadaljnje izseljevanje, saj je bilo predvideno, da bodo izselili 50.000 koroških Slovincem. Izvršitev tega načrta je preprečila vojna sreča, ki se je z letom 1943 začela obračati v prid zaveznikom.

Nepozabno bo nam ostal vsem, ki smo postali žrtve prenapetega nemškega nacionalizma, 14. in 15. april 1942, ko so nas z vsemi mogočimi vozili vlačili v prehodno taborišče v Zreleu pri Celovcu. Bili

smo močno zastraženi kot največji zločinci in koj drugi dan so nas tirali v Nemčijo in napolnili smo taborišča okrog Nürnberga na Frankovskem. Ko si kličemo v spomin znana imena raznih taborišč kot Hesselberg, Frauenaaruch, Rehnitz, Schwarzenberg, Hagenbüchbach, Eichstätt, Rastatt itd., se človeku zdi, da so to samo težke sanje. Saj se človeku po dolgih 10 letih zdi, da kaj takega skoro ni mogoče. Toda žal, bila je vse to grozna resnica. Trnjeva je bila pot, po kateri smo izseljenci hodili. S kolikimi težavami in sikanami raznih Lager- in Einsatzführerjev smo se morali boriti.

Toda neupogljivo je bilo naše upanje na zmago pravice, iz dneva v dan smo črpali moč iz naše trdne vere, da mora priti dan, ko se bodo odprla vrata naših taborišč in ko se bomo izseljenci zopet prosti in svobodni vrnili na svoje domove. Prišel je ta dan in vračali smo se izgnanci nazaj v svojo domovino, toda ne več vsi. Mnogo naših sotrpinov je našlo v težkih letih izgnanstva svoje grobove v tujini. Naj tem žrtvam danes ob 10. obletnici našega križevnega pota tudi velja naš spomin in naj jim velja tudi našo zagotovilo: Sotrpini naši, ki spite večno spanje v tuji zemlji, ne bomo vas pozabili nikdar!

Polni upov in nad na boljše sožitje v domovini smo se po zlomu tisočletnega rajha vračali v domovino. Toda že na dan vrnitve smo na žalost morali ugotoviti, da smo bili gotovim krogom nezaželeni, saj bi nas najrajši poslali nazaj. Spoznali smo, da le še ni na Koroško prodrla tista velika idealna misel o mirnem sožitju narodov, kjer bi sosed - narod spoštoval svojega sosedu in mu privoščil iste pravice, kakor jih zahteva za sebe. To spoznanje so potrdili tudi številni naslednji dogodki. Slovenski izseljenci ne bomo nikdar pozabili 1. obletnice naše vrnitve, ko smo na žalost morali ugotoviti, da nam ni bila dovoljena niti ne zahvalna maša za našo vrnitev in maša-zadušnica za umrle naše sotrpine, ki počivajo v daljni tujini. Do danes še ni popravljena vsa škoda, ki smo jo utrpeli slovenski izseljenci, kljub številnim korakom in intervencijam pri oblasteh na Dunaju in v Celovcu. Pač pa se že oglašajo bivši nekaznovani krivci izselitve proti povračilnim zakonom in zahtevajo odškodnino za svoje delo, ki so ga baje vršili v prid izseljencem, v resnici pa v svojo lastno korist. Prav tako se že spet slišijo nove grožnje z izselitvijo in nepoboljšljivi hujšaki ponovno skušajo zanetiti narodno mržnjo in pozivajo k narodni nestrpnosti, da omenimo samo borbo proti zadnjim ostankom slovenščine v šolah, razno časopisno gonjo proti Slovincem itd.

Menda nam nihče ne more zameriti, če smo slovenski izseljenci resno zaskrbljeni nad takim razvojem, ko vidimo, kako po-

novno mrache sile zastrupljajo mirno sožitje obeh narodov v deželi. Slovenski izseljenci bomo tako budno stali na straži, da se strahote 14. in 15. aprila 1942 nikdar več ne bodo ponovile, in bomo skrbeli vedno in povsod, da izginje in naših tleh nacionalna mržnja, ki je prinesla že toliko gorja našemu ljudstvu. Hkrati pa bomo z vsemi silami kovali in ustvarjali bratsko sožitje z nemškimi sosedom, ne da pri tem

odstopili od naše načelne zahteve po popolni enakopravnosti našega ljudstva na zemlji, ki jo poseduje že dolga stoletja. Bratsko prožimo danes ob desetletnici roko narodu-sosedu s pozivom na skupno ustvarjanje pomiritev in s tem bratskega sožitja obeh narodov v deželi!

Mi želimo pri tem stremeljenju našim koroškim bratom bogatih uspehov in vztrajnosti.

GOSPODARSTVO

Krmljenje zelene krme

Kmalu bo nastopila doba, ko bodo začele živali dobivati nekoliko zelene krme, potem pa vedno več. Ne bodo več navezane samo na seno ali celo na slamo. Suho seno je sicer tudi redilno, je celo še bolj kot zelena krma, a kakšne vrednosti in kakšnega pomena je zelena krma za živinoreje, bodo živali kmalu same povedale: bolj žive in poskočne bodo postale, njih oči bodo dobile poseben blisk, dlaka ne bo več tako štrlela in ne bo dolgo trajala, pa se bo žival tudi zredila, krave bodo pa dajale več mleka.

Zakaj? Saj so v zeleni krmi v bistvu iste redilne snovi kot v senu: beljakovine, maščobe, škrobavine, radnine, itd., snovi, ki so pač za krmljenje potrebne?

V vseh podrobnostih danes še ni pojasnjeno, katere snovi izgubi zelena krma v dobi sušenja in ležanja na senikih. Gotovo je le to, da vsebuje zelena krma mnogo več vitaminov kot seno in da vpliva na razvoj živalskega organizma zeleno zelenilo (klorofil) mnogo boljše, kot pozneje, ko vsled zorenja in sušenja izgubi svojo zeleno barvo. Nadalje so tudi beljakovine, maščobe in škrobavine zelene krme lažje prebavljive kot iste snovi v suhem stanju.

Varuj živali pred napenjanjem!

V prehodni krmilni dobi, to je od zimskega suhega krmiljenja na zeleno pomladansko kakor tudi od jesenskega zelenega na suho zimsko, napade živali večkrat napenjanje. Zato pa vsako leto pogine vsled napenjanja marsikatero živinčico, druga pa morajo biti žrtvovana v zasilni zakol.

Napenjanje pri živalih je posledica živinorejeve nemarnosti: ali je bil prehod od suhega krmiljenja na zeleno prehitel ali pa je dobila žival ugreto, plesnivo, rosno ali zeleno krmo. Taka krma tvori pri svojem razpadanju v vampu neke pline, ki žival napnejo. Tako žival spreten živinorejec se reši, a koliko naših živinorejcev ima v tem oziru zadostno strokovno izobrazbo?

Zato pa je najbolje, da napenjanja ne povzročimo. Tega ne bo, če bo prehod od suhega krmiljenja na zeleno postopen: prvi dan premešaj med suho krmo samo pest zelene, drugi dan nekaj več, tretji še več. Celotni prehod od popolnoma suhega na docela zeleno naj traja vsaj 2 tedna, a bolje je, če traja celo mesec. To je eno. Druga zahteva pa je, da bodi zelena krma zdrava: ne sme biti mokra ne od rose in ne od dežja. Tako moraš pred krmiljenjem raztrositi, da se nekoliko osuši. Reklji smo »raztrositi« ne pa pustiti na kupu, kjer se ugreje. Krma se ugreje, ko začne v njej vretje, kipenje kot pri vinskem moštu; pri tem kipenju se tvori škodljivi plini. Če pa se ti je krma iz katerega koli razloga ugrela, potem raztrosi jo, da se dobro

prezračni in ohladi.

Če boš tako ravnal, ne boš imel skrbi ali celo izgub vsled napenjanja. Zavedaj se, da je danes živina zelo draga, da je velik kapital.

Imaš li zeleno krmo?

Pri nas je prva zelena krma detelja inkarnatka-rusa trava. Imaš jo, če si jo sejal tekom lanskega avgusta ali začetkom septembra. Ta detelja je zelo priporočljiva iz dveh razlogov: Nudi nam spomladni dokaj tečne krme in obogati zemljo z organskimi-rastlinskimi snovmi, poleg tega pa z dragocenim dušikom, ki služi kot gnojilo sledeči koruzi. Inkarnatka ali rusa trava ima namreč na svojih koreninah — kot vse ostale detelje in stročnice (fižol, grah, bob, grahorica, itd.) — posebne pripomočke, potom katerih črpa iz zraku dušik in z njim bogati zemljo, ki rodi pozneje obilnejše pridelke. To gnojilo je čisto zastoj. — Zato pa skleni že sedaj, da boš letošnjega avgusta zasejal obilo detelje inkarnatke, ki ti bo dala drugo pomlad obilo svezje in tečne krme in vrhu tega še pognojila zemljo, ki bo prosta dovolj zgodaj, da lahko potem seješ navadno koruzo.

Misliti pa moramo že sedaj tudi na zeleno krmiljenje v zimskem času. Zato vsadite sedaj dovolj krmne pese, ki bo pozimi nadomestila zeleno krmo.

Tudi živali se žrtvujejo za svoje mladiče

Naši kmetje, posebno živinorejci, so bili gotovo že večkrat priče, kako so naše domače živali nežne in pravi mladičjem. Žal se marsikateri človek ničesar ne nauči iz teh zgledov ljubezni in nežnosti in s tem dokaže, da je hujši kot divja zver.

Če se lovski pes nevarno približa gnezdu jerebice, izlove pravo požrtvovalno junaštvo: jereb se takoj dvigne v polet in s svojim glasom skuša obrniti na sebe vsjo pozornost lova in psa. Medtem ko se tako zgoščuje nevarnost za jerebico življenje, ima jerebica na razpolago priliko in potrebni čas, da spravi na varno svoje mladiče. — Isti pojav se ponavlja pri mnogih drugih pticah.

Velika divja raca in zelo mnogi vodni ptiči prenašajo svoje mlade na hrbtu ali v kljunu, če vidijo, da ne morejo vsled trudnosti plavati. Sloke nosijo mladiče pod prsmi, pelikan v svojem žepcu. Če morska vidra opazi nevarnost, vzbudi svoje mladiče in če ne morejo hoditi, jih zmeče v morje, saj znajo plavati; ko spi drži svoje mladiče med prednjimi tačami. Slon prenaša svojega mladiča na rilu, opice z nežno ljubeznijo negujejo svoje male, netopir pa jih v poletu prenaša obesene na lastne seske. — Vidra oboli, če izgubi svoje mladiče, mršava postane in se ne spušča več daleč v vodo.

Kitolovci pripovedujejo, da priliti kit - mati z vso naglico na pomoč svojemu mladiču, če vidi, da je v nevarnosti in ga ne zapusti, dokler je v njej še iskric življenja. — Neka pisca ni mogla skotiti in so ji odprli trebuh in tako spravili mladiča na svet; četudi v zadnjih zdihljajih, se je mati zvelkala k mladičem, jih lizala in in ni zavajala kljub hudemu trpljenju, dokler ji niso popolnoma odvzeli mladičev.

Lastavice se obupno vržejo v plamen goreče hiše, samo da bi mogle rešiti svoje mladiče iz velike življenjske nevarnosti.

In mačka? Če ji kdo odvzame mladiča, ga dolgo išče in če ga najde, ga ljubeznivo in nežno vzame v gobec in odnese v gnezdo. Če misli, da so mladiči v nevarnosti, jih bo prenesla in skrila na varnejšem mestu. Ko mačice shodijo, jih mačka uči delati prve korake: z njimi se igra in jih varje.

Ljubezni se lahko učimo pri kokljah, pri golobih in vseh naših domačih živalih. Hudo in dolgo te trpijo, če se jim odvzame mladič, ki je toliko dorastel, da je dozorel za trg ali za zakol.

Ne opustiti gojenja sviloprejk!

V Italiji je v ugodnih letih presegal letni pridelek svežih svilodov 40 milijonov kg, pozneje je padel na približno 10, lansko leto se je zvišal na okoli 15, letos pa izgleda, da bo zopet nekoliko padel, in sicer najbrže za toliko, za kolikor se je lani dvignil. Lani se je dvignil vsled povišanja cene od 500 na 600 lir za kg svežih svilodov, letos pa bo cena zopet nekaj nižja, a bo na vsak način višja od 500 lir za kg.

Vzrok nižji ceni je iskati v veliki konkurenci na svetovnem trgu. Italija namreč izvzi glavni del svoje naravne svile in se zato mora na svetovnem trgu boriti s cenami konkurence, predvsem Japoncev, ki izvozijo letno nad 100 milijonov kg.

Kljub nižji ceni pa ne bi smeli opustiti reje sviloprejk vsi oni, ki imajo z rejo že nekaj izkustev, ki imajo primerne prostore, potrebno domačo delavno silo in murvino listje. Pri sviloprejkah traja delo približno mesec dni. To delo pa pride plačano, četudi niso cene zadovoljive. Iz ene onče semen dobimo vsaj 80 kg svilodov in po ceni 500 lir za kg znaša to 40.000 lir, ki je v kmečkih hišah ne moremo podcenjevati, posebno danes ko je brezposelnost velika, redki in težaven zaslužek in zato denar drag.

Praznovanje 200-letnice goriške nadškofije

Pretekli petek se je v nadškofijskem dvorcu zbral k svoji prvi seji odbor, ki ga je nadškof imenoval, da pripravi praznovanje dvestoletnice ustanovitve gor. nadškofije. Kot znano, je to praznovanje v glavnem začrtal že pok. nadškof msgr. Margotti. Sedanj je sklenil, da zamisel svojega prednika izpelje v teku tega in prihodnjega leta. Uradno se bo praznovanje dvestoletnice začelo na binokosti. Med praznovanji bo šlo prvo mesto evharističnim kongresom, župnijskim, dekanijskim in končno škofijskemu, ki bo morda prihodnje leto spomladi. V odboru so tudi trije zastopniki slovenske duhovščine. Sicer pa kar se spominskih svečanosti tiče, smo bili mi Slovinci do sedaj vedno pred vsemi ostalimi v škofiji. Spominsko brošuro za 200-letnico nadškofije je izdala že lansko leto Mohorjeva družba, letos pa smo s pripravami dekanijskega evharističnega kongresa v Štandružu že zelo napredovali. In baš prihodnje nedelje bo dekliški dan vžgal prvo iskro evharističnega kongresa.

Za pravice goriških Slovincem

Sedaj, ko razpravlja konferenca v Londonu o vprašanju Trsta in se zaradi jugoslovanske pritožbe zanima tudi širši svet za postopanje s Slovinci v Italiji, bi goriški Italijani radi imeli razne izjave, ki bi jih mogli predložiti na pristojnem mestu in tudi objaviti v časopisju, češ saj ni res, da Slovinci v Italiji ne uživajo polnih pravic. Tako so n. pr. nekaj podobnega sestavili in dajali v podpis uslužbencem in nameščencem v umobolnici na Šempeturski cesti. Seveda so izjavo sami sestavili in sami podpisali ter bodo zato tudi sami verjeli resničnosti svojih trditvev. Mi, ki presojamo po dejstvih, povemo danes naslednje:

Ko so sestavljali imenik porotnih sodnikov, niso od 80 mož imenovali niti enega Slovence.

Ko so v preteklem tednu sestavljali davčno komisijo za določanje družinskega davka, je prišel vanjo samo en Slovenec, do čim sta bila lani v njej dva.

Ko razni optanti iščejo službo ali delo, ne dobijo delavskih bukvic, češ da je njihova opejja neveljavna. To se godi tudi takim, ki so bili prisiljeni obiskovati, ravno zato ker optanti, ital. šolo, češ da so ital. občevalnega jezika. Sedaj ko so ital. šolo dokončali in iščejo delo, jim pravijo, da je opejja neveljavna in da zato nimajo pravice do dela.

KRAŠKI VEČER V GORICI

Dne 16. aprila je imela mladina iz Doberdoba ter iz Jamelj v dvorani »Brezmadežne« svoj kulturni kraški večer, ki je precej dobro izpadel. Goričani smo z veseljem sprejeli požrtvovalno in hvalevredno mladino s Krasa, ki nam je pokazala na tem kulturnem večeru vso veliko ljubezen do slovenske kulture. Zato moramo njim ter g. I. Kretiču, župniku iz Doberdoba in g. J. Vošnjaku, župniku iz Jamelj, iskreno čestitati za ta uspeh!

Kraška mladina nam je jasno izpričala, kako je še vedno močna korenika v občestvu slovenskega naroda ter zvest branik slovenske kulture.

Spored kraškega večera je bil kaj pester in zanimiv.

Uvodnim besedam g. župnika Kretiča so sledile lepo izbrane pesmi mešanih združenih zborov, kot so »Nazaj v planinski raj«, v »Gorenjsko oziram se strane ter »Zdravica«, ki so bile učinkovite.

Skupni moški zbori so občuteno zapeli vedno lepi pesmi »Oj Doberdoba« in »Eno devo le bom ljubila«.

Pevski zbor iz Jamelj je zapel »Venček narodni«, ki je bil lepo podan, toda tu pa tam je pokazal še kakšno neizpolnjeno harmonijo.

Nekoliko boljše je zapel zbor iz Doberdoba pesem »Znamence«, ki pa tudi ni prišla povsod do učinkovite lepote. Lahararjeva pesem »Pozdrava« je bila prijetna. Deklamacije »Krasa« in »Barkarola« bi morale pokazati več globine, čeprav sta bili prav lepo podani.

Terceta »Dekleta s Krasa« in »Svarilo« sta zaslužila svojo pohvalo, posebno prvi. Recitacija »Kristus in Peter na Krasu« ter »Recitacija o teranu« sta spravila poslušalce v veselo dobro voljo.

Rajanju dekliškega krožka iz Jamelj smo tudi sledili z zanimanjem.

M. F.

PIERRE L'ERMITE:

NESPAMETNI SVET

Roman iz druge svetovne vojne

II.

Gospa Jolanda Gouya spada med bučna poznanstva Martin-Huronove družine. Njen dnevni red je: obedi... koncerti... kino... šport... sprejemi na poslaništvih itd.

Sedaj je prišla zaradi neke velike večerne zabave, katero so priredili v vsej naglici ob obisku rusko-argentinske zvezde Valentine de Sombroero.

Pravi čar prireditve da bo obstajal in tem, da se bo vse odigralo po ameriansko: bliskovit ples... nastop... izginitev zvezde... kot zvezdni utrinek.

Gospa Gouya, po očetovi strani avstrijskega rodu, po poroki Argentinka, je silno veliko dala na takšne svetovljanske improvizacije, ki so čisto odgovarjale njenemu značaju.

Toda to pot stvar ni šla tako gladko.

Prvi je ugovarjal iz svojega kota gospod Martin-Huron: »Truden sem in zdravnik me je za osem dni obsodil na zelenjavno juho.«

Njegova žena brez njega seveda ni hotela iti v družbo.

»Dobro! Potem mi dajte Arlette, naj gre z mano!« je rekla gospa Gouya.

»Toda, draga prijateljica, Arlette ima šele sedemnajst let. Dozdaj je bila samo pri majhnih zabavah.

Priznati moram, da se te Valentine de Sombroero malo bojim...«

»Bojši? Zakaj pa? Saj je najnežnejša umetnica, kar jih poznam. Sicer sem pa tudi jaz zraven... in Filip... in trije mladi bratrance!«

»Kaj meniš, Arlette?«

Arlette je priznala, da kar gori od želje, da bi šla k tej večerni zabavi.

»Dobro, potem ti dovolim,« je rekla šibka, zmeraj popustljiva mati, »toda pod izrecnim pogojem, da zapustiš ples ob eni uri ponoči.«

»Ti greš seveda tudi?« je nato vprašala svojega sina.

»Če grem? Saj bi bil zločin nasproti Terpsihori!«, če ima človek priliko plesati z Valentine de Sombroero in če te prilike ne porabi. Toda kruto bi bilo zahtevati od mene, da zapustim ples ob eni uri ponoči, da popeljem Arlette domov... Samo Gérard bi bil morda zmožen napraviti tako žrtvev.

Gospa Gouya je takoj ujela vrženo žogo in se je obrnila k mladeniču: »Uživati bomo torej, ljubi in mračni vitez, nezaslišano redko srečo vaše navzočnosti? Uniforma studenta politehničke tako ljubko vpliva sredi toalet naših lepih ženskih gostov!«

Toda Gérard je nalahno in korektno odkimal: »Cenjena gospa, vaše ljubeznivo vabilo bi sprejel z največjim zadovoljstvom, toda čez osem dni imam važen izpit iz kemije, za katerega se moram pripravljati.«

»In visokoplemenita gospa kemija vam ne da dveh prostih ur, da bi jih prebili v krogu lepih deklet?«

»Kemija bi morda dve uri že dovolila; toda

Z G O R I Š K E G A

Spored deklishega dneva v Gorici

Zaradi tehniških ovir se napovedani deklishe shod ne bo vršil v zavodu Notre Dame, temveč pri votlini lurske M. B.

Začetek ob treh popoldne v telovadnici Malega semenišča v Gorici, kamor bo vstop skozi stranska vrata na severni strani.

Spored:

1. Pozdravne besede in navodila.
2. Skupna pesem: »Mogočno se dvigni...«
3. Govor g. dr. Ive Hrovatinove.
4. Skupna pesem: »Pojte hribi in doline.«
5. Govor dr. Josipa Biteznika.
6. Skupna pesem: »Marija, mati ljubljena.«

Sledi evharistična pobožnost pri votlini lurske Matere božje po naslednjem redu: »Glasno zapojmo« ter izpostavitve Najsvetejšega.

Kratek nagovor msgr. Novaka.

Litanije Srca Jezusovega z odpevi.

»Tantum ergo« in blagoslov.

Skupna pesem »Zmagala si, Devica slavnica...«

Pol ure odmora, kateremu sledi akademija v čast presv. Zakramentu v telovadnici kot zgoraj.

Pri akademiji sodelujejo dekleta iz naslednjih krajev: Gorica: združeni ženski zbor Mar. družbe in KPD; deklishe zbori iz Steverjana, Podgore, Sovodenj, z Vrha, Dola ter morda še iz katere druge vasi. Marijina družba bo sodelovala še z igro »Angel in duša.«

Vsem udeleženkam se priporoča točnost, disciplina in pobožnost. Ne pojdemo na veselico, temveč na versko slavo v čast evharističnemu Jezusu in Mariji Devici.

V primeru slabega vremena se bo ves spored izvajal v telovadnici, ki je dovolj velika.

Poskrbljeno bo za shrambo koles in za hladilno pijačo. Ostalo pa naj prinese vsakdo s sabo.

Fantovski dan dne 4. maja

Kakor dekleta tako bodo imeli tudi fantje svoj dan priprave na evharistični kongres, in sicer v nedeljo 4. maja s približno istim sporedom kot dekleta. Natančnejša navodila bomo dali v prihodnji številki. Tega slava se bodo lahko udeležili tudi moški, ker sanje ni privedenih posebnih shodov. Fantje in možje, pripravljajte se že sedaj, da pridete v nedeljo 4. maja ob treh popoldne v Gorico!

Novo šmarnice

izidejo pred začetkom maja tako, da jih bodo za 1. maj lahko imeli v rokah vsi č. gg. na Goriškem in Tržaškem.

Prisrčno slavlje v Gorici

Na belo nedeljo se je v Gorici na Travniku vršila vsakoletna slovesnost prvega sv. obhajila, ki je tudi letos prisklana v prostorno cerkev lepo številno vernikov. Slavlje v cerkvi in izven nje je poteklo v najlepšem redu in splošno zadovoljstvo staršev, otrok in vernikov. Tudi popoldanska akademija v dvoranah Mar. družbe je bila v veselje vsem prisotnim. Združila je v sodelovanju Marijin vrtec, Slov. sirotišče, prvoobhajance in še druge šolske otroke, ki so se vsi potrudili, da naredijo dan

prvega sv. obhajila vsem nepozaben. Bili smo prav zadovoljni, ko smo videli tako lepo sodelovanje. Skoda le, da so še vedno številni oni slovenski starši, ki ne razumejo, da je za pravo versko vzgojo njihovih otrok največja škoda, da jih pošiljajo k ital. krščanskemu nauku. Res je, da za zvečanje ni neobhodno potrebno, da molis v ital. ali v slovenskem jeziku, toda prav tako je res, da gre božja beseda in molitev v materinem jeziku otroku dosti bolj do srca in da zato prinese tudi več sadu. Razni starši se sedaj že kesajo, ker niso preskrbeli otrokom verske vzgoje v materinem jeziku.

Sv. pismo nove zaveze

Prav v kratkem bomo dobili v razprodajo prepotrebno knjigo, to je slovenski prevod evangelijev in apostolskih del. Ponatis so preskrbele sestre sv. Pavla, ki bodo imele knjigo tudi v razprodaji. Ponatis je prirejen po drugi izdaji iste knjige, katero so pripravili Jere, Pečjak in Snoj.

Doberdob

Kaj je novega pri nas? V nebo gledamo, kakor vsako leto in čakamo dežja, sicer ne bo trave ne drugih pridelkov. Upajmo, da nam bo sv. Marko pomagal.

Velikonočni prazniki so bili letos zelo lepi; dobro se pozna sv. misijon. Skoda le, da nismo mogli imeti že napovedane tridnevne, ki bi nas še lepše pripravila na velikonočno vstajenje. Na velikonočni ponedeljek smo imeli po stari navadi veliko obiskovalcev iz Tržiča, Ronk in bližnjih vasi; pomlad na Krasu je lepa in prijetna.

Naši cerkveni pevci so skupno s pevci iz Jamelj priredili kraski večer v Gorici, ki je kar dobro uspel in dal pevecem novega veselja za bodoče kulturno delo. Tudi deklishe krožek nam je pripravil lepo uspelo malo akademijo s petjem, deklamacijami, igro in predavanjem o pesniku F. Prešernu. Obiskovalci večernega petmesečnega tečaja so prav tako zaključili svoj pouk z lepo priveditvijo v šoli, ki je bila številno obiskana in je žela obilo odobravanja.

Torej ne spimo, čeprav se ne oglasamo pogosto v javnosti, rajši delamo s trdnim upanjem, da bo delo počasi obrodilo bogat sad in obogatilo razum in srce naše mladine.

Sedaj se pa pridno pripravljamo na prihodnji evharistični kongres in še kako drugo imamo za bregom, o kateri homo pa pozneje govorili.

Pevma

Po tolikem govorjenju in pisanju je vendar 2. aprila 1952 začela voziti koriera iz Pevme do umobolnice v Sempetru in nazaj. Zveza je ob delavnikih sedemkrat dnevno, ob praznikih pa šestkrat. Prometa ni še prida. Je komaj začetek. Tudi urnik ne bo vsem po godu. Vsak, ki se vozi lahko svoje glede urnika uslužbenec v korieri svoje želje, da podjetje lahko občinstvu ustreže. — Zadnje poletje je zletel pri pevmskem mostu v Sočo ameriški vojak z motornim kolesom vred in se je pri tem smrtno ponesrečil. Človek je pričakoval, da bo goriška občina tisti nesrečni prostor pošteno zavarovala, da bi se nezgoda ne ponovila. Do danes čaka zastoj.

Oslavje

Pri nas je pomlad. Cela vas in okolica je v cvetju. Ljubitelji narave in drugi, se izplača pogledati. Če ni že prepozno. Sicer tudi v krmah in osmih ni še suša. — Prošli teden se je Oslavju — ki biva v Gorici — 41 letnemu Stankotu Pintarju splašil konj. Pri tem je imenovani prišel pod voz in si zlomil nogo. Želimo mu, da bi skoraj ozdravel. — Z velikonočno številko »Glas« nismo bili nič prav zadovoljni. Prejeli smo ga namreč šele v ponedeljek po Veliki noči popoldne. In vendar je bila omenjena številka oddana na go-

riško pošto — po izjavi upravnitva — isti dan v tednu kot navadno, ko list dobimo v petek. Odkod ta zakasnitev?

Zavarovanje hišnih poslov

V Italiji je z mesecem aprilom stopilo v veljavo obvezno bolniško zavarovanje za hišne posle, kot so sobarice, kuharice, vrtarji itd. Gospodarji so dolžni plačevati v ta namen predpisane mesečne prispevke. Z Ukazom št. 59 ZVU je to zavarovanje raztegnjeno tudi na Svobodno tržiško ozemlje. — Gospodarji naj poskrbijo, da bodo čimprej v skladu z novimi predpisi, ker jih sicer zadenejo občutne kazni.

S T R Ž A Š K E G A

Predpisi za prihodnjo volilno propagando na STO-ju

Čas volilne propagande naj omogoči svobodno govora in nudi čim večje olajšave političnim strankam, da bodo lahko širile svoje politične nazore. Da se to omogoči, bodo veljali naslednji predpisi:

1) Obdobje volilne propagande se začne v petek, dne 2. maja 1952.

2) ZBOROVANJA

a) Javna zborovanja se lahko vršijo v vseh delih področja v skladu s predpisi o javni varnosti in o ureditvi prometa.

b) Zborovanja na prostem se morajo končati do 21. ure.

c) V okviru primernih omejitev bo dovoljeno govoriti na dovoljenih zborovanih govornikom, ki bodo prišli izven področja.

č) Prošnje za javna zborovanja v zaprtih prostorih ali na prostem, za uporabljanje prenosnih ali stalnih zvočnikov in drugih priznanih sredstev za volilno propagando je nasloviti na urad za nadzorstvo volivnih zborovanj v Trstu in vložiti pri najbližji postaji policije Julijske krajine najmanj tri dni prej. Prošilec se svetuje, da vložijo svoje prošnje precej časa pred dnevom zborovanja.

d) Prošnje je napisati na obrazcih, ki se dobijo na vseh postajah policije Julijske krajine.

3) LEPAKI IN NAPISI

V času volilne propagande bodo v veljavi naslednja določila, ki se nanašajo na lepake, napise in brošurice:

a) Lepaki, napisi itd. se lahko nalepijo na odobrenih oglasnih deskah in na drugih javnih mestih kot na primer vzdolž cest in trgov ali na zasebnih zgradbah, skladno z veljavnimi zakoni in določili. Poudarja se, da ni dovoljeno lepiti niti lepakov, niti napisov na javna poslopja.

b) Določila, ki so zdaj v veljavi glede prošenj za lepljenje lepakov in za izdajanje brošuric, ne bodo v veljavi v času volilne kampanje za lepake in brošure, ki zadevajo izključno volitve. Conskemu predsedniku je treba poslati na tržiško prefekturo za uradno uporabo po deset izvodov lepakov in brošur, v roku 24 ur po objavi.

4) RADIO

Pred koncem meseca bodo objavljene ugodnosti, ki jih bo nudil tržiški radio vsem političnim strankam, ki se udeležujejo volitev.

5) VZPOREDITVENI ODBOR POLITIČNIH STRANK

V interesu vseh političnih strank je, da bo volivna propaganda potekala v redu.

Priporoča se da se stranke v lastno korist združijo in ustanovijo vzporeditveni odbor, ki bo razpravljal o njihovih programih in zagotovil, da čas in kraji zborovanj itd. ne bodo sovpadali in da bodo kraji, ki so na razpolago za zborovanja, pravično porazdeljeni.

Priporoča se tudi, naj se politične stranke sporazumejo, da bodo zaključile politično propagando v petek 23. maja ob polnoči in da sobota, 24. maja, ne bo več veljala kot dan volilne propagande.

Urad za obveščanje pri ZVU

Velikonočne procesije na Tržaškem

V zadnji številki »Kat. glas« smo čitali, da niso bili v Gorici vsi preveč zadovoljni z novim načinom pri praznovanju velike sobote. Ker se molk lahko tudi napčno tolmači, še iz Trsta nekaj vrstic. V Trstu smo v večini cerkva, vsaj v mestu, praznovali veliko soboto po novem. Velikonočna procesija je skoro povsod odpadla. Vtisi so bili različni, ker je prebivalstvo dvojne vrste. Ljudem, ki še niso dolgo v Trstu, ni veliko do velikonočne procesije, razen če so priseljeni iz starih avstrijskih krajev. Staremu prebivalstvu pa se zdi, da ni Velike noči brez »vstajenja«. Ko so v neki cerkvi zapeli pri polnočnici »Itemis-saest, aleluja«, so vprašali cerkveni pevci: »Kdaj bo pa vstajenje?« Ostali obredi velike sobote pa res niso prišli povsod do pravega izraza, ker se ljudje v cerkvi le polagoma zbirajo ter obrednega besedila ne razumejo. Zanimalo pa bi nas vedeti, ali res ni mogoča procesija v jutranjih urah, kot je bila svoj čas povsod, če se velika sobota obhaja po novem. Kako so to uredili Nemci, Avstrijci, Hrvatje, Slovenci? Ali bi mogel na to odgovoriti kak sodruknik lista? V Trstu smo slišali tudi glasove, da je namen, odpraviti velikonočno »vstajenje« ter uvesti procesijo na veliki petek, to pa zato, ker je v Italiji tako. Toda pri tem je treba premisliti, ali ne bi kaj takega, če je res v načrtu, povzročilo domnevo, da se želi tudi v cerkvi nekako zavzeti določeno stališče, ki ni stališče vsega tržiškega prebivalstva.

Sveti Ivan

Na belo nedeljo smo tu obhajali zelo redko slovesnost. Kakor je že poročal »Kat. glas«, je obhajal naš cerkvenik, g. Jože Strajn na oljeno nedeljo petdesetletnico svoje cerkveniške službe pri naši župni cerkvi. Radi drugih cerkvenih obredov ni bilo mogoče tisti dan posvetiti temu dogodku več pozornosti. Zato se je vršila na belo nedeljo ob deseti uri zahvalna sv. maša v ta namen. Slavljenec je imel pri tej službi božji namestnika ter je mogel

po petdesetih letih enkrat prisostvovati pobožnosti kot drugi verniki, to pa sredi velikega števila sorodnikov. Dasi so bili peveci ta dan zelo zaposleni, so hoteli biti ob tej priliki prisotni, da povzdignejo s svojimi lepimi glasovi ganljivo slovesnost. Med kratkim govorom smo slišali tudi voščila, ki jih je poslal slavljenec sveti oče in prevzvišeni g. škof. Slavljenec je videl v tej cerkvi dokaj novih, srebrnih in zlatih maš, še več drugih jubilejev, služil je pod mnogoterimi dušnimi pastirji in doživel tudi marsikako spremembo. Župljani so se ga spomnili z obilnimi darovi ter so mu skupno z duhovščino poklonili krasno spominsko diplomu. Želimo mu trdnega zdravja in še dokaj let službovanja pri naši hiši božji, katere se že pol stoletja oklepa s tako veliko ljubeznijo in zvestobo.

Tudi slavljenec sam nas prosi, da se v njegovem imenu zahvalimo preč. duhovščini, pevecem in vsem blagim dobrotnikom, ki so se ga ob tej priliki spomnili.

Na belo nedeljo sta se poročila v Bar-kovljah cerkvena pevca Mirjana in Nino Parovel. Na mnoga leta!

Zopet atomska bomba

V torek 22. t. m. so v ZDA zopet imeli poskus z eksplozijo atomske bombe. Poročila pravijo, da je poskus popolnoma uspel. Bila je to največja atomska eksplozija do sedaj, katero so opazovali v posebnih zaščitnih jarkih tudi vojaki iz neposredne bližine. Par ur po eksploziji so na kraj sam odvrgli tudi padalce. Trdijo, da so tudi ti poskusi obambe pred atomskim izžarevanjem uspeli.

† č. g. Knavs Valentin

V Temnici na Krasu je dne 9. IV. zjutraj zaspal v Gospodu preč. g. Knavs Valentin, zlatomašnik v pokou.

Ob številni udeležbi ljudstva in vseh kraških duhovnikov so ga pokopali na veliki četrtek popoldne.

Služboval je v Logeh in nato v Temnici na Krasu. Tiho je živel, tiho je odšel. Še dan pred smrtjo je bil v kuhinji in pisal pismo sestri. Visoko starost je dosegel in veliko molil, zlasti zadnja leta. Bog mu nakloni večni pokoj in kraj luči in miru.

Darovi za sklad L. Kemperla

G. L. Simčič iz Kanade 2 dolarja; verniki pri sv. Vincenciju v Trstu 1850 lir.

Gospod Komjanc Jožef iz Steverjana daruje L 1500 za ponesrečence v Benčiji.

Vsem lepa hvala!

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Preč. g. Ignacij Berglez, kaplan v USA 10 dolarjev po 660 lir = 6.600 lir; I. I. iz Gorice 1500 lir.

Vsem blagim dobrotnikom se iskreno zahvaljujemo in dnevno molimo zanje.

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

Nimenovana dobrotnica iz Skednja 1000; R. I. iz Gorice 2500; g. Milka Goričan iz New Yorka 5 dolarjev; č. g. Berglez iz Sev. Amerike 10 dol. Vsem blagim dobrotnikom naj ljubi Bog obilno povrne, nam naj pa obudi še novih prijateljev, ki bodo naš zavod podpirali. Tako bo mogel še dolgo vzgajati dijaško mladino nakljub vsem tistim, ki naš zavod po strani gledajo.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ves dan po takih zabavah možgani niso za nič. Za zaključne izpite jih pa potrebujem.«

Tu se je oglasila gospa Huron: »Saj veste: kadar reče ne, pomeni to ne!«

»Ah, ubogi Gérald, saj ste neizprosno trdi kot jeklo.« je vzkliknila obiskovalka.

Gérald je odkimal: »Ne, gospa! Samo mlad človek sem, ki bi rad kaj postal in ki se zato poslužuje danih sredstev.«

»O moj Bog, kaj bi radi postali.«

»Hočem biti kaj in hočem narediti kaj zlasti v času, o katerem slutim, da bo resen in težak.«

»Toda kljub temu mora človek imeti v življenju nekaj jasnega neba.«

»To jasnino neba najdem predvsem v zadovoljstvu, kadar vestno izpolnim svojo dolžnost.«

»To zveni kot citat iz »Hoje za Kristusom«, kar mi tukaj pravite.«

Obrnila se je k staršem in rekla: »Gérald me skrbi. Ta fant govori že kot star menih! Videli boste, da bo nesrečno končal. Na vašem mestu bi se bala...«

Oče, ki je do tedaj z obema rokama v žepu hodil po sobi gori in doli, je rekel: »To je njegova stvar! Naj gre v samostan, če hoče, samo da mene ne vzame s sabo.«

»O, ti imaš svojo malo ženico preveč rad, da bi mi zagodel kaj takega.« je rekla gospa Huronova.

»Jasno! Moja mala žena mi je preveč pri srcu. Toda tudi pastete iz gosjih jeter in morski raki, napravljani na ameriški način, so mi všeč. Prav zaradi tega moram ta teden uživati samo zelenjavno juho.«

Obrnil se je k svojemu sinu: »Toda, Gérald, saj greš vendar k vsakemu plesu, ki ga priredi političnika!«

»Seveda grem. Toda če bi ti vedel, kako se tam

dolgočasim.«

»S čim se pa prav za prav zabavaš?«

»Saj vidiš. S tem!« in mladenič je pokazal na knjigo, katero je bil pravkar odprl. »Lahko mi verjameš, očka, da je zame četrta ure v družbi tega pisatelja večje vrednosti kot pa vsa večerna zabava v Valentino de Sombrero.«

»Ti barbar, ti!« je vzkliknil Filip. »Pusti Valentino de Sombrero v miru! Ta pleše kot starogrška boginja... Sicer pa, ali lahko zvemo, kako se imenuje ta gospod, ki je napisal tako zanimivo knjigo?«

Gérald je pogledal brata s tistim mirnim, začudenim pogledom, katerega je ohranil do konca svojega življenja.

»Ne vem, ali ga poznaš. To je eden tistih, ki ga je mučno vprašanje o onostranstvu zanimalo do skrajnosti...«

»Gotovo je imel preveč časa...«

»Imenuje se Blaise Pascal...«

»In tega da ne poznam! Največji vseh dolgočasnežev!... Človek je trstika, najsihkejša v naravi... Saj sem zaradi njega pri maturi padel.«

Filip si je pri tem prižgal angleško cigareto, pihnil par dimov in nadaljeval: »In vrhu tega mu je ime Blaž! Tvoj okus je res pokvarjen, preljubi ubogi Gérald.«

Gérald je zopet uprl v brata oni jasni pogled kot prej.

»Ali je v tem ves tvoj govor?« je rekel Filip.

»Če ima človek preveč povedati, je boljše, če nič ne reče.« je zamrmral Gérald in zaprl knjigo, ki je pomenila za Filipa »dolgočasneža vseh dolgočasnežev.«

1) Grška muza plesa.

(Nadaljevanje)

Vsakovrstno pohoštvo:

SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE
ITD. - PO NAROČILU IZVRŠI
VSAKO DELO. - POROŠTVO ZA
DOBER NAKUP. - TOVARNIŠKE
CENE. - DELO SOLIDNO. - DO-
MAČA TVRDKA.

Tovarna pohoštva
Tel. 32

PRINČIČ

KRMIN
Cormons prov. Gorizia

POZORI

PODJETNIKI, TRGOVCI,
INDUSTRIJALCI,
IN ZASEBNIKI,

AGENCIJA CELERITAS

TRST - ULICA TORREBIANCA ŠT. 29 - TELEFON 64-78

Vam prihrani

na času in denarju in vam preskrbi
trgovske, uradne in kazenske infor-
macije, vsakovrstne potne liste, ka-
kor tudi potne liste za brezdomce,
potrdila o bivanju, pojasnila in na-
svete o prijavah na podlagi zakona
Vanoni, ter izpolnjevanje tozadevnih
obrazcev, vsakovrstne prošnje kakor
tudi prevode v tuje jezike, v naj-
krajšem času.